

Üstad Bediüzzaman Ve Barla

“Güneşin doğuşu başkadır orada, batışı başka,
Nur erleri orada eriştiler ilâhî aşka,
Sanki izleri hâlâ durur, toprak ve taşta.
Her daim dillerde bir efsanedir, Barla.” 1
Hasan Şen

Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin ikinci Said dönemi ve Risâle-i Nur’u telifi Barla’da başlamıştır. Bu yüzden Barla’nın önemi çok büyüktür.

Isparta’nın Eğirdir ilçesinin nahiyesi olan ve üç bin nüfusa sahip “Barla, ehl-i imanın manevî imdadına gönderilen Risâle-i Nur Külliyyatının telif edilmeye başlandığı ilk merkezdir.” 2 1926 yılında önce Burdur’a, 1926 yılında da Isparta’ya, 3 1927’nin Mart ayında da Barla’ya sürgün edilen 4 Üstad Bediüzzaman Hazretleri, 24 Temmuz 1934 yılına kadar burada kaldı. Bu süre içerisinde, “öldükten sonra dirilişi ispat eden Haşir Risâlesi başta olmak üzere, Kur’ân-ı Kerim’i esas alan ve insanların imanlarını kurtarmalarına vesile olan Risâle-i Nur Külliyyatından Sözler, Mektubat tamamen, Lem’alar ise Yirmi Altıncı Lem’aya kadar Barla’da yazıldı.” 5

Üstad Bediüzzaman Hazretleri “Barla gibi تنها bir yerde Kur’ân ve iman hakikatlerini ders veren Risâle-i Nur eserlerini telif ederek, perde altında neşrini temin ederek, büyük bir muvaffakiyet ve muzafferiyetle dinsizliğin oyunlarını bozmuştur.” 6 “Barla, Latince bir kelimedir. Saklanan, gizlenen, siperlenen gibi mânâları vardır. Nasıl Nur Risâleleri, ‘sırren tenevveret’ yani gizlice nurlanmak müjdesi altında parlamış ve bütün âleme intişar etmişse, aynen öyle Barla’nın ismi de aynı sırra mazhar olmuş ve o beşâret altına gizlenmiştir.” 7

Üstad Bediüzzaman Hazretleri, Barla’da sekiz sene kadar kalmıştır. Üstadın Barla’daki ikametgâhı, iki odadan ibaret bir evdir. Esasen müstakil bir evi ve yeryüzünde taht-ı tasarruf ve temellükünde bir karış dahi yeri yoktur. Barla’da sekiz sene müddetle ikamet ettiği ev üç yüz elli milyon ehl-i İslâmın merkezi hükmünde ilk dersane-i nuriyesidir. 8 “Barla dersane-i nuriyesinin önündeki çınar ağacının tepesindeki kulübeciği gibi, Çam Dağının en yüksek tepesinde olan iki büyük ağaç üzerinde dersane-i Nuriye mânâsında birer menzili vardı. Bu çam ve katran ağaçlarının tepelerinde, Risâle-i Nur’la meşgul oluyordu. Hem ekser zamanlar, Barla’dan, bu ormanlık havaliye gelip giderdi. Ve derdi ki: ‘ben bu menzilleri, Yıldız sarayına değişmem.’ 9

Üstad Bediüzzaman Hazretleri, “İleride çok çok ehemmiyet kazanacak! Bütün dünyanın dikkatini çekecek! Buraya çok gelenler olacak!” 10 “Burası çok mühim. Cidden çok mühim. Burası ileride nurlanacak inşaallah” 11 dediği ve çok önemseydiği “Barla ile kendi Nurs Köyünden ziyâde alâkadarı. Çünkü hayat-ı mâneviyesi olan Risâle-i Nur burada telif edilmeye başlamıştı. Kur’ân-ı Hakîm’in hidâyet nurlarını temsil eden Sözlere ve Mektûbât ve Lemeât-ı Nuriye buradan etrafa yayılmıştı. Bu itibarla Barla, Risâle-i Nur dershanesinin ilk merkezi idi. Barla’daki hayatı, gerçi nefiy ve inzivâ içinde ve tarassud altında geçmekle acı idi; fakat Risâle-i Nur hakikatlerinin telif yeri olduğundan, Üstadın en tatlı ve şirin hayatı da yine Barla hayatıdır denilebilir.”12

Barla’nın bir başka özelliği de, tarihî derinliğe sahip olmasıdır. Çok eskilere dayanan kilise ve hamam harabeleri vardır. Hatta “Hazret-i İsa Aleyhisselâmın havarileri Kıbrıs üzerinden Antalya, Isparta, Eğirdir’den, ileride Anadolu’da tulu edecek olan Risâle-i Nur menzillerine (hassaten Nis, Bedre, İlama, Barla, Yalvaç gibi yerlere) gelmişlerdir. Bu beldelerde Hazreti İsa Aleyhisselâmın havarilerinin birçok eseri bulunmaktadır. Meselâ Barla’da ki ulu çınarın dibindeki antika sütun kaidelerinden, Barla’nın sağ tarafından yükselen sivri tepeye ve dağa Barlalılar ‘öğlen taşı’ adını vermişlerdir. Bu dağın tepesinde ve bağrında bir mabed bulunduğu gibi, yine dağın tam orta yerinde Barla kilisesi bulunmaktadır. Aşağılarda ise bir hamamın kalıntıları yer almaktadır.”13 Eğirdir Gölü ise, tarih öncesi dönemlerden beri dinî bir merkez olarak bilinmektedir. Bu civarda Artemis tapınağı vardır ve çok büyük Hıristiyan cemaatinin toplandığı ve yaşadığı da yapılan araştırmalardan anlaşılmaktadır.14 Eğirdir Gölünde bulunan Nis Adası tarihî bir yerdir. Nis’de mevcut on sekiz harap kiliseden birisi cami olmuş, birisi Hıristiyanlar tarafından tamir edilmiştir. Diğer kiliselerin hepsi de harap kalmış ve çoğunun yerleri kaybolmuştur.15 Nurun menzilleri olan bu beldelerde muvahhid İsevilere ait birçok antik eserler bulunmaktadır. Bunlar tesadüfî değildir. Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin, “Benim ikinci vatanım”16 dediği Barla’dan bütün dünyaya yayılan Risâle-i Nur, Hıristiyanlığın tasaffisinde en büyük katkıyı yapacak ve yapmaktadır.

Risâle-i Nur Külliyyatı içerisinde bulunan Barla Lâhikasında, Dereli Hafız Ahmed Efendinin mektubunda anlattığı ve Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin, “Ahmed’in rüyası çok mübarek ve güzeldir. Hazret-i İsa’nın (a.s.) kuvvetli sedasını iştirmek, İsevilerden kuvvetli bir imdat hizbül Kur’ân’a (Kur’ân taraftarlarına) iltihak etmeye işaret olabilir.”17 dediği nurlu rüyası çok manidardır. (bkz. Barla Lâhikası.147) Isparta’nın Dere mahallesinden olan Hafız Ahmed Efendi, gördüğü çok manidar rüyasını şu şekilde tabir etmektedir: “Üstadımızın Kur’ân-ı Hâkimden aldığı ve neşrettiği Risâle-i Nur vasıtasıyla Nasaranın bir kısmı İslâmiyeti kabul edecek ve Nasara Müslümanları veya Hıristiyan mü’minleri hükmüne geçip Üstadımızın sözlerini İsa’nın (a.s.) sözleri nev’inden hüsn-ü kabul edeceklerine işaret eder. Evet, Risâle-i Nur’da öyle bir kuvvet vardır ki, Avrupa’nın en muannit filozoflarını dahi teslime mecbur eder. Her ruhun bir ihtiyacı-ı hakikisi olan hakikî iman nurunu arayan Hıristiyan muvahhidler, elbette Risâle-i Nur’u görseler, [Hazret-i İsa’nın (a.s.) vesayası nevinden] kabul edip sarılacaklardır.18 Bu mânâda Barla, Hazreti İsa Aleyhisselâmın havarileri ve gelecekteki Müslüman İsevileri ile Hazret-i Mehdi Aleyhisselâm ve talebelerinin buluşma noktası olma şerefiyle de şereflenmiş bahtiyar bir belde hüviyetini taşımaktadır.

Muhterem Mustafa Sungur Ağabeyin Tarihçe-i Hayat’taki şu ifadeleri de Barla’nın önemini anlatmaktadır: “Barla, millet-i İslâmiyenin, hususan Anadolu halkının başına gelen dehşetli bir dalâlet ve dinsizlik cereyanına karşı, Kur’ân’dan gelen bir hidayet nurunun, bir saadet güneşinin tulu ettiği beldedir. Barla, rahmet-i İlâhiyenin ve ihsan-ı Rabbaninin ve lütf-u

Yezdaninin bu mübarek Anadolu hakkında, bu kahraman İslâm milletinin evlâtları ve âlem-i İslâm hakkında, hayat ve mematlarının, ebedî saadetlerinin medarı olan eserlerin lemean ettiği bahtiyar yerdir.”¹⁹

Âlem-i İslâmiyetin ders kürsüsü hükmünde olan Barla,²⁰ en yüksek gür sada olan İslâmın sadasını asrımızın sahibi Üstad Bediüzzaman Hazretleri vasıtasıyla bütün âleme duyurarak ilân etmiştir. Risâle-i Nur’la nurlanan her Nur hadimi, Barla’nın maddî ve manevî yüzünü görmeli ve havasını teneffüs etmelidir. Çünkü Barla, Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin, “Yirmi seneden fazla kendi memleketimde ve İstanbul’da ettiğimiz hizmet-i ilmiye ve diniyeye mukabil, burada, sizinle yedi sekiz senede yüz derece fazla edildi”²¹ dediği yerdir.

İzmir’in büyük Nur emekçisi muhterem Hasan Şen Ağabeyimiz “Nur Kervanı” eserinde ne de güzel söylemiş:
“Helâketler asrında bir selâmet diyarı,
Her an ayrı bir şevkle ibadet diyarı,
Görmek, isteyenler için manevî baharı,
Bütün şaşaaısıyla sunan, beldedir Barla.”²²

Dipnotlar:

- 1- Nur Kervanı- Hasan Şen 133.
- 2- Tarihçe-i Hayat 240.
- 3- Tarihçe-i Hayat 11.
- 4- Aziz Barla- N. Şahiner 27.
- 5- Tarihçe-i Hayat 11.
- 6- age. 241.
- 7- Aziz Barla- N. Şahiner 41.
- 8- Tarihçe-i Hayat 166.
- 9-age. 265.
- 10- Aziz Barla- N. Şahiner 113.
- 11- Bediüzzaman Said Nursî – M. Duman 213.
- 12- Tarihçe-i Hayat 1038.
- 13- Aziz Barla- N.Şahiner 49.
- 14- age.151.
- 15- age. 166.
- 16- Kastamonu Lâhikası 57.
- 17- age. 181.
- 18- Barla Lâhikası 147.
- 19- Tarihçe-i Hayat 240.
- 20- Mektubat 585.
- 21- Lem’alar 393.
- 22— Nur Kervanı- Hasan Şen 134.